

در منظوم

(ترجمه منتشر و تفسیر منظوم)

قرآن کریم

جلد اول

جزء ۱ - ۲ - ۳

از: قادر فاضلی

فاضلی، قادر -	۱۳۴۱ -	سرشناسه
قرآن، فارسی - عربی	:	عنوان قراردادی
در منظوم: ترجمه منتشر و تفسیر منظوم قرآن کریم / از قادر فاضلی.	:	عنوان و نام بدبادر
تهران: نشر مهاجر، - ۱۳۹۶	:	مشخصات نشر
ج. ۱: ۹۷۸-۹۶۴-۲۲۵-۱۹۳-۳، ج. ۲: ۹۷۸-۹۶۴-۲۲۵-۱۹۱-۹	:	مشخصات ظاهری
ج. ۳: ۹۷۸-۹۶۴-۲۲۵-۱۹۴-۰	:	شابک
فیبا	:	وضیعت فهرست نویسی
ج. ۲-۳ (چاپ اول: ۱۳۹۷) (فیبا).	:	پادداشت
کتابنامه.	:	پادداشت
ج. ۱، جزء ۱-۳، ج. ۲، ج. ۳، ج. ۴، ج. ۵، ج. ۶-۷، ج. ۸، ج. ۹، ج. ۱۰، ج. ۱۱	:	مندرجات
ترجمه منتشر و تفسیر منظوم قرآن کریم.	:	عنوان دیگر
تفسیر منظوم	:	موضوع
Qur'an -- *Hermeneutics in verses	:	موضوع
قرآن -- ترجمه‌ها	:	موضوع
Qur'an -- Versions	:	موضوع
شعر مذهبی فارسی -- قرن ۱۴	:	موضوع
Religious poetry, Persian -- 20th century	:	موضوع
PIR ۸۱۵۹ ف ۵۵۲ الف / ۲۰۱۳	:	رده بندی کنگره
۸۱۵۱/۶۲	:	رده بندی دیوبی
۳۸۲۳۳۰۱	:	شماره کتابشناسی ملی

در منظوم (۱)

(ترجمه منتشر و تفسیر منظوم قرآن کریم)

مولف : قادر فاضلی

چاپ دوم : ۱۴۰۳

چاپ و صحافی : هورات

شمارگان : ۱۰۰ نسخه

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۲۲۵-۱۹۱-۹

تهران ، فخر رازی ، بن بست نیک پور ، پلاک ۷ واحد سوم
۰۲۱۶۶۹۵۲۲۰۰ - ۰۲۱۶۶۹۶۲۴۳۰

@mohajerpub.ir

www.mohajerpub.ir

۰۹۹۰۲۵۱۴۴۰۸ @mohajerpubir

nashr_mohajer@yahoo.com

این کتاب با استفاده از کاغذ حمایتی وزارت ارشاد چاپ شده است

فهرست کلی کتاب

از ص ۷ تا ص ۲۴	فهرست تفصیلی و ترتیبی
از ص ۲۵ تا ص ۲۹	مقدمه تفسیر
از ص ۳۱ تا ص ۳۵	مقدمه ترجمه
از ص ۳۸ تا ص ۷۱	متن و ترجمه جزء اول
از ص ۷۳ تا ص ۱۹۴	تفسیر جزء اول
از ص ۱۹۶ تا ص ۲۲۵	متن و ترجمه جزء دوم
از ص ۲۲۷ تا ص ۲۲۵	تفسیر جزء دوم
از ص ۳۲۸ تا ص ۳۶۱	متن و ترجمه جزء سوم
از ص ۳۶۳ تا ص ۴۶۳	تفسیر جزء سوم
از ص ۴۶۵ تا ص ۴۸۷	ابیات برگزیده
از ص ۴۸۸ تا ص ۴۹۳	فهرست الف بائی و موضوعی
از ص ۴۹۴ تا ص ۴۹۶	فهرست آثار منتشره مؤلف

مقدمه تفسیر

«هَذَا كِتَابٌ نَّزَلَ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ إِنَّا كُنَّا نَسْتَسْعِي مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ»

(الجاثية/۲۹)

این کتاب ماست کاو شاهد بدی   بر شما در کارها ناطق شدی
 نطق او بالحق بدی در آن زمان   ناظر اعمال ظاهر یا نهان
 نسخه بردار شما بودیم ما   کارهاتان شد ذخیره نزد ما
 بازگردانیم آن را روز حشر   با همان اعمال می گردید نشر
 حمد و سپاس مخصوص آن خدایی است که به نگارنده این سطور توفیق تفسیر
 و تنظیم کتاب خود را مرحمت فرمود. کتابی که به حق ناطق است. شارحین آیات
 الهی استنساخگران حقایق بی پایان اویند. هر مفسری به میزان گنجایش ظرفیت
 وجودی خود از آب زلال این بحر بی پایان می گرد و به تشنگان معرفت
 می رساند.

آن که ظرفیت ادبی دارد از ظرائف ادبی قرآن ادب دوستان را بهره مند می کند.
 آن که ظرفیت عرفانی دارد از معارف بلند این کتاب آسمانی به سالکان مسیر
 سماوات، نور افشاری می کند و آن که ظرفیت فلسفی و فقهی و اخلاقی و حقوقی و
 ... دارد در این راستا از خزانی غیب الهی برداشته و در کیسه سائلان حقیقت و

به دست آوردن چنین تفسیری بودم ولی چیزی به دست نیاوردم. آرزومند این بودم که یکی از بزرگان معاصر این خلاء را پر کرده و یک دوره تفسیر منظوم قرآن تألیف می کرد و مارا از آن بهره مند می ساخت. ولی متأسفانه این امر اتفاق نیفتاد. گویا قرعه فال به نام این بندۀ افتاده بود که امسال در هنگام تشرف به عمره زمانی که تفسیر منظوم باقیمانده دعای عرفه امام سجاد (علیه السلام) در مدینه به پایان رسید فردای آن به مکه مشرف شدیم.

در اولین روز تشرف بعد از اتمام اعمال عمره در این فکر بودم که کدام یک از نصوص دینی را دست بگیرم؟ یک باره بارقه باری تعالی بر دلم تابید و تفسیر کتاب الهی را در حرم الهی بر من یاد آور شد. این چنین یادم آورد که، گمشده خودت در خودت هست. آنچه از دیگران طلب می کردی از خود بطلب «وَقِيْ أَنْفُسُكُمْ أَفَلَا تُبَصِّرُونَ»^(۱) از این روجه حکم و قوه الهی تفسیر کتاب خدا را در خانه خدا به کمک خودش از ابتدای سوره بقره شروع کردم. چون سوره فاتحه را به مناسب تألیف کتاب عرفان نماز چندین ماه قبل به نظم آورده بودم. با توجه به آنچه گفته شد. اولین آیه سوره بقره که بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ آن است در ساعت ۱۷ به وقت محلی در مسجد الحرام پشت مقام ابراهیم (علیه السلام) در تاریخ ۱۳۸۹/۴/۲۳ مصادف با دوم شعبان ۱۴۳۱ شروع شد.

از وقتی که به تفسیر قرآن مشغول شدم به لطف قرآن از همه چیز دور شده و تمام وقت را در خدمت قرآن قرار دادم به گونه ای که حتی در بیمارستان و بعد از عمل جراحی حنجره، با همه دردی که داشتم قلم از من جدا نمی شد. دشوارتر از بیمارستان مصیبتي بود که برایم حاصل شد و خواهر عزیزم که کوچکترین خواهر من بود و بسیار دوستش می داشتم کارش به بیمارستان البرز کرج

(۱) و در جان خودتان هست آیا نمی بینید؟ (الذاريات/ ۲۱)

و عمل جراحی و سپس گما و در نهایت به موت منجر شد. با همه سنگینی بار فراق آن عزیز سفر کرده، باز قرآن مرا از خود جدا نکرد و هر فرصتی که در ایام عزاداری پیش می آمد قرآن کریم را به حضور خود می خواند و از معارفتش به میزان صلاح حدید خود بر قلم من می راند. در تمام این حالات گوناگون آنچه مرا ثابت نگه داشت این آیه شریفه بود که مدام می فرمود: «**قُلْ لَنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا هُوَ مَوْلَانَا وَعَلَى اللَّهِ فَلَيَسْوَكُلُ الْمُؤْمِنُونَ**»^(۱)

گویا چنین نوشته شده بود که بخشی از نوشته های من در ایام مصیبت سکینه عزیزم که سکینت و رضوان الهی بر او و والدین او باد نوشته شود. و چنین نوشته شده است که توفیق چنین نوشتن و چنین تفسیری نصیب این حقیر باشد. در این ایام آنچه بیش از همه در خاطرم جولان می دهد این شعر حافظ است که:

هر دمش با من دلسوزخته لطفی دگر است   این گلاین که چه شایسته انعام افتاد
آری همیشه چنین بوده و چنین خواهد بود که:
داد حق را قابلیت شرط نیست   بلکه شرط قابلیت داد اوست
مر عدم را خود چه استحقاق بود   که بر او لطفش چنین درها گشود؟
وقتی به خود نگاه می کنم، خود را مصدق بارز این شعر مولوی می یابم. زیرا آن که وجود جسمانی و مادی اش به امر الهی ازکتم عدم به عرصه وجود آمد اکنون وجود شخصیتی و شخصیت وجودی اش از مرحله عدم به عرصه وجود قدم نهاده و به لطف الهی در جرگه مفسران این کتاب شریف درآمده است.
چه نیکو فرموده است مفسر بزرگ و عارف جلیل القدر جناب علامه

۱. بگو هرگز چیزی به ما نمی رسد مگر آنچه که خدا بر ما نوشته باشد. فقط او مولای ماست و مؤمنان بر او توکل می کنند. (توبه/۵۱)

طباطبائی «^{علیه السلام}» که:

من به سرچشم خورشید نه خود بردم راه
ذرهای بودم و عشق تو مرا بالا برد
من خسی بی سرو پایم که به سیل افتادم
او که می‌رفت مرا هم به دل دریا برد
البته این شعر زبان حال همه کس در همه شرایط است. لکن در هر کسی به نوعی
تجلى و تبلور دارد.

خواننده محترم با توجه به تاریخ‌های ذکر شده در پاورقی‌ها متوجه می‌شود که اشعار در چه حال و هوایی گفته شده است. سرودن قریب به ۶ هزار بیت در خصوص مضامین گوناگون آیات الهی در زمان کمتر از دو ماه بیانگر الطاف غیبیه الهیه است. تصمیم بر این است که هر سه جزء قران که بین حدود ۵ تا ۶ هزار بیت بالغ می‌شود در یک مجلد قرار داده و به چاپ رسد.

پیش‌بینی ابتدایی و اجمالی پیش‌بینی نماید که مجموع ۳۰ جزء قران کریم در ده مجلد و حدود ۵۰ تا ۶۰ هزار بیت بالغ گردد. مقدمه حاضر برای جلد اول این تفسیر شریف است. امید است که مقدمات دیگر در مجلدات دیگر تقدیم حضور گردد.

بعضی از کلمات ابیات با قلمی دیگر و برجسته آورده شده است که بخشی از آیات یا احادیث می‌باشند. بعض دیگر از کلمات برجسته، اعلام و اشخاص هستند که جهت سهولت دسترسی خواننده‌گان عزیز این روش اتخاذ شده است.

فهرست مطالب یک بار برا اساس موضوعات مطرح شده در ابیات می‌باشد که در راستای تفسیر آیات شریفه بیان شده است و یک بار برا اساس فهرست الف بائی و فرهنگ موضوعی می‌باشد. در پایان کتاب ابیاتی تحت عنوان - ابیات برگزیده آورده شده است که منتخبی از همه‌ی اشعار یک جلد است که به منزله‌ی خلاصه‌ی کتاب در زمینه‌های مختلف می‌باشد.

این قسمت برای حفظ کردن بسیار مناسب است که خواننده‌ی عزیز می‌تواند در خصوص موضوعات مختلف قرآنی اشعار مخصوص آن را حفظ نماید و به کار گیرد.

بارالها!

مصلحی تو ای تو سلطان سخن	گر خطأ گفتیم اصلاحش تو کن
گر چه جوی خون بود نیلش کنی	کیمیاداری که تبدیلش کنی
وین چنین اکسیرها زاسرار توست	این چنین میناگریها کار توست
ورنه ساکن بود این بحر ای مجید ^(۱)	اولم این جذرو مدار تو رسید

الحمد لله اولاً و آخرأ

قم - قادر فاضلی

۱۳۸۹/۰۶/۲۰ مصادف

با ۲ شوال ۱۴۳۱